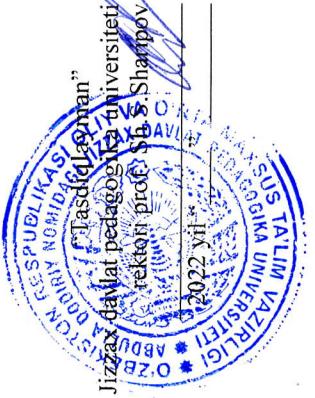

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI
ABDULLA QODIRIY NOMIDAGI JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA
UNIVERSITETI

**OLIY TA'LIM PEDAGOGIKASI
FANINING O'QUV DASTURI
(1-kurs)**

Bilim sohasi:

100000 – Ta'lim

Ta'lim sohasi:

110000 – Ta'lim

**Magistratura
Mutaxassisligi:**

70110102 - Pedagogika va psixologiya

Jizzax – 2022

6. Oliy ta'limming davlat ta'lim standard, asosiy qoidalar. Oliy ta'lim to'plami,— T.: 2001.
7. Oliy ta'limming yo'naliishlari ua mutaxassisliklari klassifikatori. Oliy ta'lim to'plami,— T.: 2001.
Internet saytlari:
1. www.zivonet.uz .
2. www.edu.uz .
3. www.google.uz .
4. www.gov.uz .
9. Fanning o'quv dasturi Jizzax davlat pedagogika universiteti Kengashining 202__ yil “_____” dagi _____-sonli Kengash qarori bilan tasdiqlangan.
10. Fan/modul uchun ma'sullar: Rahmatova F - Pedagogika ta'limi nazariyasi kafedrasи mudiri, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)dots
11. Taqrizchilar: R.Yormatov - JDPU Magistratura bo'lim boshlig'i, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),dotsent N.S.Qiyomov - Samarqand davlat universiteti. Pedagogika kafedrasi professori, pedagogika fanlari doktori ,(DSc)

	Fan/Modul kodи 351OTP04	O'quv yili 2022-2023	Semestr II	Kreditlar 4
1.	Fan/Modul turi Tanlov fan	Ta'lim tili O'zbek		Hafta dagi dars soatlari 4
1.	Oliy ta'lim pedagogikasi 2-semestr	Ham-masi 120	Jami auditoriya 60	Ma'ruza 30
	Jami	120	60	30
2.	I.Fanning mazmuni Fanni o'qitishning maqsadi – Uzlusiz ta'lim tizimi muassasalari uchun kadrlar tayyorlashda ilg'or pedagogik texnologiyalar alovida ahamiyatga ega. O'quv yurtlari amaliyotida ta'limning yangi pedagogik texnologiyalari va interfaol usullarini qo'llash shu kunning dolzarb muammosiga aylandi.Oliy ta'lim pedagogikasining me'yoriy hujjatlarini talabalariga o'rnatishdan iborat.			
	Fanning vazifasi – fanning tarmodlari, fanning predmeti, metod va metodologiya, ta'llimi faol metodlari, nazariy va amaliy fanlarni o'qitishning metodik xususiyatlari haqida tasavvurlarga ega bo'lishi kerak; -talaba o'quv faoliyatini tashkil qilish, boshqarish, faol metodlar, o'quv faoliyati shakllari, ma'ruza, amaliy, seminar va laboratoriya mashg'ulotlarini tashkil qilishni bilishi va ulardan foydalana olishi kerak; -talaba fanlarni o'qitishning metodik xususiyatlari, o'rta maxsus va oliv ta'linda fanlarni o'qitishning o'ziga xosligi dars jarayoniga metodlarni qo'llash, talabalarni mustaqil faoliyatlarini tashkil qilish yuzasidan ko'nikmasiga ega bo'lishi kerak.			
	Asosiy nazarriy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)			
	II. Fanning tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. Oliy maktab pedagogikasiga kirish.(2soat)			
	Oliy ta'limning maqsadi, oliy maktab pedagogikasining predmeti, ob'yekti, qonuniyatlari, prinsiplari, ilmiy tadqiqot metodlari, manbalari; oliy ta'lim sohasida O'zbekiston davlati siyosatining asosiy prinsiplari, ikki bosqichli oliy ta'lim, bakalavriat, magistratura.			

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

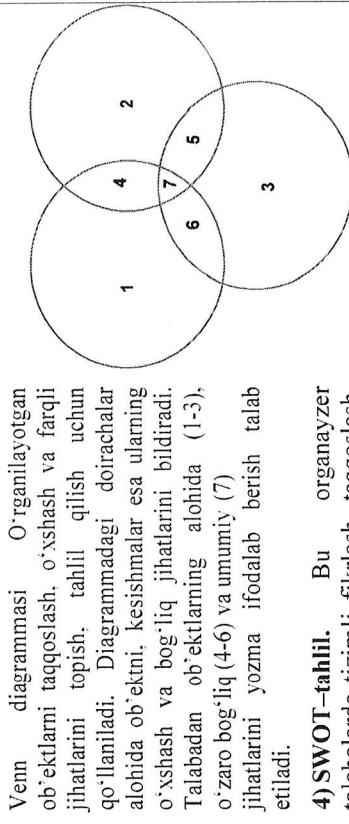
Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jhozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, «Keys-stadi» texnologiyasi ishlataladi, Keystar mazmuni o'qituvchi tomonidan belgilanadi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Amaliy mashg'ulotda yangi pedagogik texnologiyalar yoki interaktiv usullardan foydalanish uchun imkoniyatlar katta bo'ladi. O'qituvchi darsga kirib tashkiliy ishlarni o'tkazadi, auditoriyani darsga tayyorlarligi yozish va o'cherish vositalarining mavjudligi hamda o'quvchilarning davomati aniqlanadi. Amaliy mashg'ulot darslarida savol-javoblar, diskussiyalar tashkil qilinadi, faol ishtirok etgan talabalar raq'batlanadir.

Amaliy mashg'ulotda ko'proq talabalar guruhini bir nechta kichik guruhlarga ajratib o'qitishning aqliy hujum, bahs-munozara, sunbat metodlaridan foydalanish maqsadga muvoqidir. Bu metodlar talabalarni mavzu yuzasidan ko'proq mustaqil fikr yuritishga, o'z fikrini bayon etishga undaydi. Darsga bo'lgan qiziqishlarini oshirib, diqqatlarini jamlashga o'regatadi. Bundan tashxari amaliy mashg'ulot so'ngida o'qtituchi har bir talabaning faoliyatini togri va xolisona baholashga erditsishi zarur. Shuningdek, baholarni e'lon qilib faol o'quvchilarning familyalarini aytib rag'battlanitishti va aksinchala passiv, nutqi rivojlanmannagan yoki uyatchan talabalgarda yengil tanbeh berishi ham muhim ahamiyatga ega.

Amaliy mashg'ulot darslarini dastur bo'yicha sifatlari o'tilishini talabalar bilimiining o'z vaqida adolatli va xolisoma baholanishini fandan ma'rura olib boruvchi o'qituvchi mutnazam nazorat qilib borishi shart. Shuningdek amaliyot o'qituvchisi bilan dastur bajarilishi uchun amaliy darslarda nimalarga alohida e'tabor qaratilishi, ma'ruzada mavzularni qaysi qismalarini yoki ko'proq yoritilgani va boshqa o'quv-uslubiy masalalarda maslahatlashib fikrashib turishlari lozim.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jhozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, «Keys-stadi» texnologiyasi ishlataladi, Keystar mazmuni o'qituvchi tomonidan belgilanadi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uztatiladi.

Bu usul fikrni erkin bayon qilib uchun qo'llaniladi. Masalan, talaba o'tilgan mavzu bo'yicha klaster tuzish mumkin. O'riga kalit so'z, tarmoqlarga ajarishli mumkin.

Venn diagrammasi O'rganilayotgan ob'ektlarni taqoslash, o'xshash va farqli jihatlarini topish, tahlil qilish uchun qo'llaniladi. Diagrammadagi doirachalar alohida ob'ektni, kesishmalari esa ularning o'xshash va bog'liq jihatlarini bildiradi. Talabadan ob'ektlarning alohida (1-3), o'zaro bog'liq (4-6) va umumiyyat (7) jihatlarini yozma ifodalab berish talab etiladi.

4) SWOT-tahhil.

Bu organayzer talabalandra tizimli fikrlash, taqqoslash, baholash, tahlil qilish, fikrni davom ettirish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

SWOT atamasi inglizcha so'zlarining qisqartmasi hisoblanadi: Strengths – ob'ektning kuchli jihatları; Weakness – kuchsiz jihatları; Opportunities – tashqi imkoniyatlari; Threats – tashqi xavf-xatarlar. Talaba yangi qatordan S, W, O, T harflarini yozib yoniga ob ektning mos sifatlarini yozib chiqadi.

5) "Baliq skeletti" sxemasi.

Bu organayzer tizimli, ijodiy, tahsiliy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Balik skeletining bosh qismiga – mavzu, yuqori qismiga – muammolar, pastki qismiga – tasdiqlovchi daillar yoziladi.

6) Aqliy hujum usuli.

Bu usul dars mavzusiga oid savolga javob topish maqsadida g'oyalarini jamlash va saralash uchun qo'llaniladi. Har bir talaba o'zining shaxsiy g'oyalarini ilgari suradi. Bosqichlari – muammolni vaziyat paydo qilish; yechimmi topish uchun g'oya, fikr berish; yechimlar taqdimotini eshitish; yechimlarni solishtirish va tanlash; xulosa qilish.

7) Esse.

Bu mavzu bo'yicha cheklangan hajmda yozildigan insho hisoblandadi. Eassed talaba o'quv materiali bo'yicha o'zining shaxsiy fikrini erkin ifoda etadi.

Interfaol o'qitish usullari (Activity)

Amaliy mashg'ulotlarda interfaol o'qitish usullari qo'llaniladi. Bu usullar talabalarda jamoada ishlash, kasoga oid mustaqil va tanqidiy fikrlash, mulogot madaniyati va xulosa chiqarish ko'nikmalarini shakllantiradi. Quyida fan xususiyatlarga xos ba'zi usullar bayon etilgan.

V. Ta'lim natijalar/Kasbiy kompetensiyalar.

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

-ta lim mashg'ulotlari talabalar fan predmetiga oid bilimlarni o'zlashtirib borishlari yuzasidan olib boriladigan ishlarni maqsadga muvofiq tashkil etish va mustaqil ishlash metodikasi tufayli talabalar fandan mukammal bilim oladilar, pedagog kasbini egallash uchun jiddiy tayyorlarlikdan o'tadir.

-ta lim mashg'ulotlari tayyorlanish jarayonida talabalar taysiya qilingan adabiyot materiallарини qunt bilan o'rganib chiqishi, oly ta'lim pedagejikasi muammollariga doir ma'ruba yoki referat tayyorlashi; amaliy topshiriqlarni bajarishi, rivojanishi, yangilanish va modernizatsiya jarayonlari haqidagi **billinga**;

-talaba mavzuni tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakklardan foydalananish taysiya etiladi:

-darslik va o'quv qo'llannmlar bo'yicha fan bobлari va mavzularini o'rgana olish **ko'nikmalariga**;

-tarqatma materiallar bo'yicha ma'rular qismini o'zlashtirish;

-maxsus adabiyotlar bo'yicha fan bo'limgari yoki mavzular ustida ishslash;

-talabaning o'quv ilmiy-tadqiqot ishlarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan fanlarbo'limlari va mavzularni chuquq o'rganishi bildira olishni **malakalariga ega bo'latdi**.

V.1 Ta'lim texnologiyalarini va metodlari.

Grafik organayzerlar

Grafik organayzerlar ma'ruba, amaliy va mustaqil ta'lim mashg'ulotlarida talabalar o'quv materiallарини samarali o'zlashtirishlari uchun joriy etiladi. Quyida ularning ba'zilari keltirilgan.

1) **BBB jadvali.** Barcha ma'ruba darslarida qo'llaniladi. BBB usuli ("bilaman", "bilishni xohlaysman", "bilib oldim") orqali talaba o'zini kuzatishi, o'qituvchi esa darsga baho berishi mumkin. Talaba dars boshiba mavzu bo'yicha nimani bilishini (B1) va yana nimalarni bilishni xohlashini (B2) daftariiga yozib qo'yadi. Dars so'ngida nimalarni bilib olganligini (B3) qayd qilib qo'yadi.

2) **Insert usuli.** Bu usul matnni o'zlashtirishda qo'llaniladi. Talaba sahifa hoshiyasiga o'z belgilarinini qo'yib ularga munosabat bildiradi. Masalan: **"V"** – zaruri; **"-** – xato; +" – yangi; X – ortiqcha; ******* – ko'chirish kerak; **??** – tushunarsiz va h.k.

3) Klaster sxemasi

<p>V. Ta'lim natijalar/Kasbiy kompetensiyalar.</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <p>-ta lim mashg'ulotlari talabalar fan predmetiga oid bilimlarni o'zlashtirib borishlari yuzasidan olib boriladigan ishlarni maqsadga muvofiq tashkil etish va mustaqil ishlash metodikasi tufayli talabalar fandan mukammal bilim oladilar, pedagog kasbini egallash uchun jiddiy tayyorlarlikdan o'tadir.</p> <p>-ta lim mashg'ulotlari tayyorlanish jarayonida talabalar taysiya qilingan adabiyot materiallарини qunt bilan o'rganib chiqishi, oly ta'lim pedagejikasi muammollariga doir ma'ruba yoki referat tayyorlashi; amaliy topshiriqlarni bajarishi, rivojanishi, yangilanish va modernizatsiya jarayonlari haqidagi billinga;</p> <p>-talaba mavzuni tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakklardan foydalananish taysiya etiladi:</p> <p>-darslik va o'quv qo'llannmlar bo'yicha fan bobлari va mavzularini o'rgana olish ko'nikmalariga;</p> <p>-tarqatma materiallar bo'yicha ma'rular qismini o'zlashtirish;</p> <p>-maxsus adabiyotlar bo'yicha fan bo'limgari yoki mavzular ustida ishslash;</p> <p>-talabaning o'quv ilmiy-tadqiqot ishlarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan fanlarbo'limlari va mavzularni chuquq o'rganishi bildira olishni malakalariga ega bo'latdi.</p>

6-mavzu: Oliy maktabning talabasi va professor-o'qituvchisi. (2soat)
Reja:
1. O'quv jarayoni, talaba, professor, dotsent, ilmiy daraja, ilmiy unvon 2. Oliy maktabda ta'limning maqsadi, xususiyatlari 3. Oliy o'quv yurtining talabasi
7-mavzu: Oliy muktabda ta'lim ishlarini tashkil etish (2soat)
Reja:
1. Oliy muktabda ta'lim ishlarini tashkil etish 2. Oliy muktabda ta'lim ishlarini tashkil etish turlari
8-mavzu: Oliy ta'lim muassasasida ta'limni tashkil etishning shakl - usullari. (2soat)
Reja:
1. Ma'ruza, seminar, amaliy mashg'ulot, laboratoriya ishi, nazorat ishi, maslahat, kollokvium, mustaqil ish, malakaviy amaliyot, kurs ishi (loyihasi), malakaviy bitiruv ishi, magistrlik dissertatsiyasi, kunduzgi ta'lim, sirtqi ta'lim, ekstemat, masofaviy ta'lim. 2. Oliy muktabda ta'lim ishlarini tashkil etishga me'yoriy talablar.
9-mavzu: Oliy muktabda o'quv jarayoni. (2soat)
Reja:
1. Didaktik (o'quv) jarayoni, o'qish motivlari, o'quv-biluv (bilim o'zlashtirish) faoliyati 2. O'quv jarayonining mohiyati, komponentlari 3. Talabaning o'qish motivlari. Talabaning o'quv-biluv faoliyati.
10-mavzu: O'quv- biluv faoliyatini boshqarish naziaryalari. (2soat)
Reja:
1. Oliy ta'lim boshqaruviga oid naziaryalar 2. O'quv-biluv faoliyatini boshqarish naziaryalari.
11-mavzu: Ta'limning ilg'or texnologiyalari. (2soat)
Reja:
1. Pedagogik texnologiya, ta'limning ilg'or texnologiyalari 2. Interfaol usullar, kichik guruhlarda ishlash. 3. Aqliy hujum, sinetika, ish o'yinlari.
12-mavzu: Ta'limning interfaol usullari. (2soat)
Reja:
1. Masofavyiy ta'lim, multimedia 2. Ta'limning interfaol usullari.
13-mavzu: Talabaning mustaqil ta'lim olishi. (2soat)
Reja:
1. Talabaning mustaqil ta'lim olishini tashkil etish 2.Mustaqil ta'lim olish shakllari

14-mavzu: Mustaqil ta'lim olish texnologiyasi. (2soat)
Reja:
1. Mustaqil ta'lim, mustaqil ishlarning turlari, shakllari, ma'ruza ustida ishlash 2. Mustaqil ta'lim olish malakasi zarurligi.
15-mavzu: Talabalarning ilmiy tadqiqot ishlari. (2soat)
Reja:
1. Ilmiy faoliyat, ilmiy tadqiqot ishi, ilmiy-pedagogik ish 2. Ilmiy ijod metodologiyasi va metodlari 3. Oliy maktabda talabalarning ilmiy tadqiqot ishlari tizimi.
IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar.
<p>Mustaqil ta'lim – muayyan fandan o'quv dasturida belgilangan hamda o'quvchi tomonidan o'zlashtirilishi lozim bo'lgan bilim, ko'nikma va malaka shakllantirishni, o'zlashtirish darajasini amalga oshiriladigan ta'lim shakllaridan bo'lib, o'qituvchi mastahati va tavsiyalar, bilmlar raqsimotiga tayyorqarligi asosida auditoriyadan tashqarida bajariladi.</p> <p>Shuning uchun talabalarning mustaqil ta'lim olishlarini rejalashtirish, tashkil qilish va buning uchun barcha zaruriy shart-sharoitlarni yaratish, dars mashq'ulotlarida talabalarini o'qtish bilan bir qatorda ularni ko'prod o'qishga o'rgatish, bilim olish yo'llarini ko'rsatish, mustaqil ta'lim olish uchun yo'llamna berish olyi ta'lim muassasasining asosiy vazifalaridan biri hisoblanadi.</p>
Talaba mustaqil ishi (TM) - muayyan fandan o'quv dasturida belgilangan bilim, ko'nikma va malakaning ma'lum bir qismini talaba tomonidan fan o'qituvchisi maslahati va tavsiyalarini asosida auditoriya va auditoriyadan tashqarida o'zlashtirilishiga yo'naltirilgan tizimli faoliyatdir.
IV.1. Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:
1. Oliy maktab pedagogikasiga kirish 2.O'zbekiston Respublikasida olyi ta'limning maqsadi va vazifalari 3.Oliy ta'limning davlat ta'lim standarti
4.Oliy ta'lim muassasasi
5.Oliy makktabning talabasi va professor- o'qituvchisi 6.Oliy makktabda ta'lim ishlarini tashkil etish 7.Oliy ta'lim muassasasida ta'limni tashkil etishning shakllari
8.Oliy makktabda o'quv jarayoni
9.Ta'limning ilg'or texnologiyalari ya interfaol usullari
10.Talabaning mustaqil ta'lim olishi